

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

Megyei érdekű ujság. A Bácsbodrogmegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KULA, TELEFON 14
Hirdetések árszabás szerint
Nyílt-tér soronként 40 fillér

KISS GYULA
B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. elnöke
SZERKESZTŐSÉG
BERCSÉNYI JÓZSEF
B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. főjegyzője

Felölös szerkesztő
BERKOVITS REZSŐ
Kiadótulajdonos
BERKOVITS MÁRK

Előfizetési díj negyedévre 2 K
félre 4 K, egész évre 8 K
Egyes szám ára 20 fillér
Megjelen vasárnap

XVIII. évfolyam

KULA, 1914 október 18.

44. szám

Dr. Purgly Sándor.

A világháború borzalmaival járó izgalmak között teljesen megbarátkozott és hozzászólt már közönségünk ahhoz a kellően ki nem emelhető helyes irányhoz, hogy nem politikál és békés szeretetben vállalva áldoz pártkülönbség nélkül a hazza oltárán életével és vagyonával.

A zajos pártvillongások elültek, a politikai hullámok elsimultak és a napi események véres borzalmai megtanítottak valás és nemzetiségi különbség nélkül összemulva egyetértésre, hazafiságra és testvéri szeretetre.

Ki törődött mostanában azzal, hogy a főispáni szék ezen rendkívüli időben üres és nincsen betöltve? Ki aggódott azért, vagy ki törődött azzal, hogy e végsőig megfeszített közigazgatási teendőkké járó sokoldalú és nagyarányú feladatok megoldására képes-e vármegyénk közszeretében álló alispánja akkor, amidőn felelősségteljes, nagy körülmények között, sok tapintatosságot és emberi erőt meghaladó teendők között a főispáni méltósággal járó súlyos feladatok szintén az ő vállait nyomták?

Örömmel üdvözljük azért a kormányt abból az alkalomból, hogy a nagy vármegye százféle jogos érdekeinek biztosítása és kellő képviselése érdekében e vármegye közjogi méltóságának képviselője a legalkalmasabb férfiút ültette e díszes főispáni székbe, — mert ezzel egészben visszaadta a vármegyének alispánját és alkalmat adott arra, hogy két erőteljes férfiú lelke és energiája intezze most e vármegye lakosságának sorsát a rendkívüli epochalis események között.

Dr. Purgly Sándort, Szabadka és Baja városok főispánját szemelte ki a kormány a díszes állásra és előterjesztésére. Ő Felső-Bács-Bodrog vármegye és Zombor szab. kir. város főispánjává kinevezte, illetve e teendő elvégzésével megbizta.

Dr. Purgly Sándor a szorosán vett Bács-Bodrog vármegyei törvényhatósági közigazgatásban tevékenyebb részt nem vett ugyan, mert nagy tudását, kitartó szívósságát, tántoríthatatlan és megalkuvást nem ismerő hazafiságát és teremtő akaraterejét családja révén szűkebb hazájának, Szabadka szab. kir. város törvényhatóságának és legutóbb Baja városának szentelte és ott szerzett elévülhetlen érdemek révén bírta a kormány osztatlan bizalmát.

Érthető ezek után, hogy akkor, amidőn a főispáni szék itt megürült, a kormány az ország egyik leggazdagabb és legexponáltabb törvényhatóság főispánját elsősorban dr. Purgly Sándornak ajánlotta fel, de viszont menthetők azok a komoly érvek is, amelyekkel dr. Purgly Sándor a felkínált kitüntetés elfogadása miatt váltig szabadkozott.

Nem kutatjuk: közismert szerénysége, avagy — erejének lebecsülése tartotta-e vissza, hogy a felkínált méltóságot elfogadja; — de mindenesetre nagyon becsüljük benne azt a mély hazafiságtól áthatott kötelességérzését és áldozatkészségét, mely arra indította, hogy a legválságosabb viszonyok között meghajolt az ország érdeke és a kormány kívánása előtt.

Bár dr. Purgly Sándor nem itt nőtt fel és életének gyökerei nem ebből a talajból erednek, de családja révén már évtizedek óta utolsó ízig Szabadka város

polgára lévén, a bácskai speciális viszonyokat is töviről-hegyire mind jól ismeri anélkül, hogy belekerült volna a családi és politikai sűrűlődség őrlő áradatába és éppen ezen okokból is a leghivatottabb elfogulatlanul és függetlenül minden személyi tekintetektől, pártatlan igazságszeretettel intézni mindazt, ami e vármegye felvirágoztatása szempontjából a legszebb reményekre jogosít.

Dr. Purgly Sándor, — akinek eddigi sikereiben gazdag működését alkalmunk volt a szomszédság révén közelről is szemlélni, nem új ember a közigazgatás terén sem, mert férfiasságának delén nagy és fényes multra tekinthet vissza. Családja Bajorországból származik. Tekintélyes befolyásuk volt Moson, Arad, Torontál és Győr megyében. Főispánunk is tekintélyes állásokat töltött be a közéletben és mint megyei főjegyző, majd országgyűlési képviselő, takarékpénztári igazgató és jelenleg mint Szabadka és Baja városok főispánja fényesen igazolják nagy tudását, rátermettségét és szívós energiáját.

Ezek után mi is örömmel üdvözljük és osztatlan bizalommal tekintünk jövő működése elé, mert az a hitünk és meggyőződésünk, hogy a nagy küzdelmek fényes lezajlása után a leghivatottabb férfiú intezi vármegyénknek felvirágoztatását és minden egyes polgárainak javát előmozdító érdekeit.

A vészmadarak ellen.

Háborúban a bizalom, a higgadság: fél győzelem. A pánik, a fejesztettség: egészen biztos vereség. Nemcsak magán a harctéren kell megőrizni a körültekintő működéshez szükséges nyugodtságot, hanem itthon is türelemmel és bizalommal kell várni a fejleményeket. Az itthonmaradt polgároknak egyrészt folytatniuk kell rendszeres foglalkozásukat, másrészt pedig minden tőlük telhető áldozatot meg kell hozniok, amit a hadviselés érdekei és az emberbaráti szeretet tőlük e nehéz napokban megkövetelnek.

Nem szabad tehát megtérni semmi olyan dolgot, ami a polgárság nyugalma e nehéz napokban megzavarhatja. A tapasztalat azt mutatja, hogy a koholt vész hírek különösen alkalmasak arra, hogy a közönség körében nyugtalanságot keltessenek. Már pedig vannak olyan emberek, akik csupa nagyképűsködésként rémületeseket gondolnak ki. Az ilyen mende-mondák azután hamar terjednek, mert sok embernek öröme telik abban, ha másokat rémíthetnek. Az ilyen hírterjesztők mindegyike kibővíti az álhírt a saját fantáziája termékével.

Ezekkel a „hirkomitácsik”-kal végezni kellett, mert működésük demoralizáló hatása a köznyugalmat és ennek következményeként még a közbiztonság szempontjait is veszélyeztetheti.

Csak helyeselhetjük tehát azt, hogy a belügyminister 7271/1914 B. M. eln. sz. a kiadott rendeletével kihágássá minősíti az álhírek koholását és terjesztését. Ez a valóban üdvös rendelet a következőképpen hangzik:

„Mind sűrűbben érkezik a panasz a hadviseléssel kapcsolatos oly riasztó hírek koholása és terjesztése miatt, amelyek alkalmasak arra,

hogy a nagyközönség körében nyugtalanságot és oknelküli aggodalmakat támasszanak.

Minden komoly ember elismerni kénytelen, hogy ily álhírek koholása és terjesztése a közrendet és a köznyugalmat — amelynek fenntartása és előmozdítása éppen ilyen súlyos időkben kétszeres kötelesség — nagy mértékben veszélyezteti. Ez okból ily álhírek koholását és terjesztését szigorúan megtiltom és a tilalom megszegését az 1879. évi XL. t. cikk 1. §-a alapján kihágássá nyilvánítom.

Ennélfogva azt, aki a hadviseléssel kapcsolatban:

1) vész hírt kohol vagy valótlan vész hírt terjeszt; vagy

2) valakinek megsebesülését, halálát vagy az ellenség fogházába jutását állítja vagy híreszteli anélkül, hogy az adat valódiságáról hivatalos közlésből, vagy kétséget kizáró más módon meggyőződést szerzett volna; vagy

3) egyéb oly hírt kohol, vagy olyan álhírt terjeszt, amely alkalmas arra, hogy a lakosság körében félelmet vagy ijedelmet keltsen, kihágás miatt tizenöt napig terjedhető elzárással és kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel kell büntetni.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóság, mint rendőri büntetőbíró, a székesfővárosi magyar kir. államrendőrség működésének területén a budapesti m. kir. államrendőrség hatásköréhez tartozik.”

Kartársaink különös figyelmébe ajánljuk, hogy a rémhírek gyártóit és terjesztőit könyörtelenül jelentsék fel. Ez olyan hazafias kötelesség, amelyet mindenkinek teljesítenie kell, aki szent ügyünket szívén viseli.

Szűnjék meg minden kishitűség. Bátoran, hazafias lelkesedéssel, hadseregünkbe vetett bizalommal várjuk a végső döntést. Az eddigi események becsületet szereztek fegyvereinknek. Jogos reménységgel tekintünk tehát a jövő felé. Ne tőrjünk tehát, hogy vészmadarak huhogása megbontsa azt a lelkes összhangot, amellyel a döntő győzelem örömmünepét várjuk.

Közs. K.

Hírek

Vármegyei közgyűlés. Bácsbodrog vármegye törvényhatósági bizottsága október 22-én reggeli 9 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését.

Főispáni beigtatás. Dr. Purgly Sándor főispán beigtatása a vármegyei és Zombor városi főispáni székbe október 22-én lesz minden ünnepség mellőzésével, a szokásos székfoglaló közgyűlés keretében.

Az új főispán székhelye. Dr. Purgly Sándor, Bácsbodrogmegye, Zombor, Szabadka, valamint Baja városok főispánja, székhelyét Zomborba fogja áttenni.

A vármegyei Vörös Kereszt zombori kórháza 50 betegre berendezve már készen áll a betegek ápolására és ellátására vállalkozott úrhölgyek kiosztották a szerepeket maguk közt. A lelkes hölgygárda élén Scultety Ferencné és dr. Molnár Károlyné úrasszonyok buzgólkodnak.

Szabadkai orvosnő. Szabadkáról írják: A szabadkai főgimnázium volt kintű növendéke Pollák Ella, ki a tudományegyetem orvosi fakultásán minden szigorlatot kitüntetéssel tett le, orvosnő lett. Pollák Ella az első szabadkai származású orvosnő.

A Vörös Kereszt Egylet kulai fiókja október 24-én délután 5 órakor a Kaszinóban jótékony célú tombolajátékot tart, melyre Kula község hazafias közönségét ezennel meghívja. A kisorsolandó tárgyak között szerepel *Tolnay János polg. isk. igazgató nagy értékű festménye.* Felkéri a Vörös Kereszt Egylet a közönséget, hogy a jótékony célra való tekintettel apró tombolatárgyakat küldjön az elnöknő dr. Buday Pálné lakására október 20-ig lehetőleg délután naponta 2-5 óra között. Egy tombolajegy ára 1 K.

Dr. Schneider Károly, elnök.

Nyilatkozat.

Tisztelettel tudatom a cigarettázó urakkal, hogy a **FIUME—TRIEST-i MODIANO S. D.** gyár a háború által okozott nehéz viszonyokra való tekintettel a

CLUBSPECIALITÉ szivarkahüvely árát **50 fillérre szállította le**, a könyvecskés szivarkapapír árát pedig **10 fillérre!** Azonfelül forgalomba hozott egy **4 filléres** csomagolású papírt

MODIANO SPECIALITÉ név alatt. — **Halász Ferenc** a Modiano Fiume—Triesti gyár vezérképviselője.

Háborúba vonult katonák részére hósapkák, haskötők, csuklóvédő, térd- és lábszármegítők nagyválasztékban

KARDOS J. cégnél, Kulán

Sebesültek Kulán. Az Orsz. Vöröskereszt kulai bókja e hó 9-én 43 sebesült katonát kapott elhelyezésre Zomborból. 25 a templom mellett, míg 18 a csatornán túli u.n. magyariskolában van elhelyezve. Az ellátás és gondozás nem kis gondot okoz derék hölgyeinknek, akik mindent megtesznek, hogy kellemessé tegyék a sebesült hősök öröit; ezek a legnagyobb mértékben meg is vannak elégedve úgy az ellátás, mint az ápolással. — Kula hazafias polgársága nemzetiségre való tekintet nélkül nap-nap után adakozik a sebesültek javára a Vöröskereszt irodájában, mely az Hűség egyesületben (régi ispanlak) van elhelyezve. Eddig az alábbiak adakoztak

Október 10. Putnik Milán, Voleszak Jakab, Francz Pál, Acanszki és Gruity, Knefely Nándor, Knefely János, Berkovits Rezsőné, Szemző Antal, Juhász György, Beck Jakab, Legyenac Milán, özv. Morovitz Péterné, Nagy István, Klein Linka, dr. Kurec Henrikné, Klinghart Henrik, Bertoni Józsefné, özv. Wighart Edéné, Dochnál Lipót, Janik Belane, Derkovits Ferenc, Kosa György, Urszög Lorincné, dr. Ormay Kálmán, Gantner Konrad, Hahn Andrásné, ö. v. Schmidt Józsefné.

Október 11. Pap Józsefné, Berkovits Rezsőné, Futó Anny, Jakobb Ferencné, Bauer János, Récsi Miksa, Jung Konradné, Vuty István, Bukvity József, Jakob Adám.

Október 12. Jung János, Lenhart József, Szviracz László, Kriszt Vendel, Quintusz Orbán, Pinter József, Loschard Nándorné, özv. Wekerle Simonné, Mack Rozália, Bokanacz László, Cseber János, Horn Jánosné, Urszög Mihály, Ugróczy Mihály, Kirlovits Izidorné, Lenhart Józsefné.

Október 13. Jung János, Quintusz János, Hahn András, Jung Konradné, özv. Alexander Frigyesné, Riesz Katalin, Kanyó Agnes, Szűcs Simon, Heim Józsefné, dr. Strasser Miksa, Juhász Péterné, Bukvity József, Tencinger Mátyas, Uholc Jakab, Burgermeister Józsefné, Gantner Sebestyén, Löwy Adolfné, Fürst L. Gyuláné, S. emző A.

Október 14. Özv. Peest Józsefné, Wighart Ernő, Jung János, Jakobb Ferencné, Kichler Péterné, Langenbach István, Aman József, Lasser János, Fischler Péter, Klár Mátyas, Hahn József, Andráska Mátyasné, Hahn János (kovács), Sialó Józsefné, özv. Wighart Edene, dr. Ormay Kálmán, Protity Mihályne, Putnik Gyena, Fali Józsefné, Gantner Antal, Iszakovits László.

Október 15. Kolarity Vlada, Beck Jakab, Krsztanovitsy Dana, Hahn János, Csordás Károly, Jung János, Margusity József, Schwendner Márton, Szűcs Simon, Györe József, Jung Konrad, Kossuth Istvánné, Fürstner Jenac, Nen-dov Jovo, Voleszak Antal, Protity Mihályne, Kosa György, Golocorhin Kozsita, özv. Heinecz Nándorné, özv. Thoman Jakabné, Kirlovits Izidorné, Dochnál Ferencné, Kolarity Novák és Nesztor, dr. Kurec Henrikné, Egy bolgá kertész, dr. Buday Pálné, Lenhart Józsefné, Klár Ignácne, Tencinger Anna, Török J-né.

Október 16. Rankov László, Jung János, Gurka Teréz, Györe József, társai Racz Bela, özv. Mack Jakabné, Kriszt Jakab.

Adományokat készpénzben, avagy természetben, köszönettel fogad és nyugtáz a főkegylet.

Ismét katonatemetés. Id. Lencz János kulai tekintélyes gazdának hasonló fia 4 év előtt vonult be a huszárokhoz. Már jól túl volt az újoncok kiképzésén, midőn egy gyakorlat alkalmával oly szerencsétlenül bukott le a lóról, hogy agyrázkódást szenvedett. Sokáig ápolták, míg 2 es fél év előtt szabadságolták. Súlyos baja lthon sem javult, sőt búskomorsággá fajult s került nemesak az idegenek, hanem szüleit és testvéreit is. Azután úgy 2 év előtt az atya kérelmére, aki beteg fiáért a felelősséget nem viselhette, ismét elvitték Bécsújhelyre, onnan pedig Szombathelyre, ahol e hó 11-én meghalt. Holttestét a szerető szülők hazahozatták s pénteken délután helyezték örök nyugalomra a családi sírbalba Kula közönségének osztatlan részvétele mellett nagy pompával. A sírboltnak az alig 25 éves ifjú halott az első lakója, aki igen sokat szenvedett s kiért szerető szülei sokat bántódtak. Most lerótták kegyeletüket s tudják, hogy szeretett fiuk nem szenved többé, hanem közel hozzájuk alussza örök álmát.

Behívják az 1890—1878. évbeliakat. A néptőlkelőkről szóló 1886. XX. tc. szerint az első osztályú néptőlkelők rendkívüli szükség esetén a hadseregnek és honvédségnek kiegészítésére igénybevehetők. A törvénynek e rendelkezésére támaszkodva a magyar kormány az osztrák kormányal és a közös hadügyminiszterrel, egyetértéssel elhatározta, hogy az 1890—1878 évi születésű és katonailag meg ki nem képzett néptőlkelők kötelezettséget tehát a felhívott néptőlkelés első osztályába tartozó B. alosztályukat bekövetkeztető szükség szempontjából már most összeírják, fegyveres szolgálatra való alkalmasságuk szempontjából megvizsgálják és ha szükség kívánja, katonai kiképzésre behívják és kiképzés után a közös hadsereg és honvédség csapataihoz beosszák. Az összeírást október 29-ig be kell fejezni.

A keleti marhavész fenyeget. A balkán és Oroszországból nemesak a kolera, hanem a keleti marhavész is fenyegetőleg közeledik. A földmívelési miniszter már is figyelmezteti a hatóságokat az övrendszabályok foganatosítására. Ennélfogva a hatóság kötelességévé tette az állattulajdonosoknak és mindazoknak, kik állatok gondozásával vagy felügyeletével vannak megbízva, hogy az állatok megbetegedését és elhullását azonnal jelentsek be, mert akik ennek a kötelezettségnek eleget nem tesznek, azok feltétlenül nemesak a keleti marhavészben betegnek talált szarvasmarháik után járó állami kártalanítást veszítik el, hanem ezenfelül nagyon szigorú büntetésben részesülnek.

Örszállás községben 1000 K készpénzfizetéssel javadalmazott irnoki állás helyettesítés útján betöltendő. Helyettes az állásra rövid időn belül való megüresedés esetén megválasztható. Kérvények alulírt jegyzőhöz nyújthatók be.

Örszállás, 1914 október 6.

Neszmirák Mátyás
jegyző

Minden testi fájdalmat megszüntet a

Mercur Sósorszesz

(törv. védte)

nélkülöshetetlen hássiser.

Kapható 44 f., 1.20 és 2.50 K-ás üvegekben

az **Első Kulai Sósorszesz vállalatnál, Kula** épügy minden **gyógyszertárban, drogeriában és fűszerkereskedésben.**

Treuer Péter férfiszabó

Kula

a volt **Bischof Ferenc-féle férfiszabó üzlethelyiségben**

Férfi- női- és gyermek-

czipők

Ifj. **Kovács J.I. cégnél, Kula**

Nagy választék

férfi, női és gyermek bőrczipőkben, férfi és női fehérneműekben, téli árúkbán

Mrgyanov Jesta divatáruhásában a Menyasszonyhoz, Kula

Eladó földbirtok.

208 kat. hold szántó egy tagban, legszebb sík fekvés, a legjobb fekete humus talaj, India közelében, igen kedvező feltételek mellett eladó.

265 dunum szántó a 1000 méter, egy tagban, igen szép fensík, Bosna-Brod és Derwent közt lévő műút mentén, három forgalmas város közvetlen közelében, belterjes gazdálkodásra igen alkalmas, rajta lévő házzal és 40 szarvasmarhával igen kedvezően azonnal eladó. — A vételhez csupán 25,000 K szükséges.

Hercog Fivérek bankháza

Szabadka (Kossuth-utca)

Fiók: ÓBECSE Plebánia-utca

Pongrácz A. Sándor

írissabósága

KULA (Ferenc József-téri bérpalotában)

SUGAR JÁNOS

teherszállító vállalata

KULA (Kossuth Lajos-utca)

GÖZMOSÓ

fehérnemű és vegytisztító intézet

KULA a kir. bíróssággal átellenben

SZÓTÉR ANTAL

Festék, fűszer és csemegeárúk

Acanszki és Gruity kereskedőknél

Kula Telefon 41

Üveg s porcellán árúk

Jurszik Jánosnál Kula